

TEORIA INTELIGENȚELOR MULTIPLE

**prof. Mihaela MELINTE,
Colegiul Tehnic „Traian Vuia”, Galați**

Teoria lui Howard Gardner despre multiplicitatea inteligenței a schimbat concepția asupra învățării și educației în ultimii 20 de ani. De la apariția teoriei inteligențelor multiple și până astăzi, mii de cercetători, profesori și părinți din lumea întreagă au explorat implicațiile acestora. Teoria lui Gardner, considerată drept cea mai importantă descoperire în domeniul pedagogiei după Leon Piaget, pornește de la ideea existenței unor inteligențe diferite și autonome ce conduc la modalități diverse de cunoaștere, înțelegere și învățare. Autorul consideră că inteligența nu este o însușire pusă în lumină prin forțe standard, ci prin capacitatea de a rezolva probleme și de a realiza produse în situații concrete de viață. Astfel, capacitatea cognitivă a omului este descrisă printr-un set de abilități, talente, deprinderi mentale pe care Gardner le numește „inteligențe”. Toți indivizii normali posedă fiecare din aceste inteligențe într-o anumită măsură. Ceea ce-i diferențiază este gradul lor de dezvoltare și natura unică a combinării lor. În acest sens, Gardner subliniază ideea că o inteligență trebuie să fie probată de existența unei zone de reprezentare pe creier și prin existența unui sistem propriu de expresie. Pe această bază el a izolat 8 tipuri de inteligențe;

Aceste inteligențe sunt:

1. *Inteligența lingvistică* (capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul codului lingvistic).
2. *Inteligența logico-matematică* (capacitatea de a opera cu modele, categorii, relații, de a grupa, ordona și interpreta date).
3. *Inteligența spațial-vizuală* (capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul reprezentărilor spațiale și al imaginii).
4. *Inteligența muzical-ritmică* (capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul ritmului și melodiei).
5. *Inteligența corporal-kinestezică* (capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul mișcării).
6. *Inteligența naturalistă* (capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse cu ajutorul clasificărilor și reprezentărilor din mediul înconjurător).
7. *Inteligența interpersonală* (capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse prin cunoașterea și interacțiunea cu ceilalți).
8. *Inteligența intrapersonală* (capacitatea de a rezolva probleme și de a dezvolta produse prin cunoașterea de sine).
9. *Inteligența existențială* – Gardner e convins că e o modalitate de cunoaștere, dar nu a stabilit localizarea pe creier. De aceea vorbește despre aceasta ca despre o jumătate de inteligență.

Aplicarea teoriei inteligențelor multiple în studiul literaturii oferă o perspectivă nouă de abordare a învățării, prin care elevii se pot afirma cu cea dominantă intelectuală pe care o posedă și se pot exprima diferit în funcție de particularitățile individuale. Această metodă conduce și spre îndeplinirea unuia din dezideratele Curriculum-ului Național pentru limba și literatura română, ce are drept scop formarea unor elevi capabili „să se raporteze la cultură

autonom, reflexiv, critic și creativ.”¹ În plus, abordarea interdisciplinară a textului literar prin teoria inteligențelor multiple vizează în primul rând receptarea textului, interpretarea acestuia și producerea de mesaje specifice (text, imagine, ritm muzical, kinestezie), ceea ce corespunde unei alte finalități a studiului limbii și literaturii române în liceu („dezvoltarea competenței de a recepta și de a produce o gamă variată de texte.”).

La nivel individual ele apar în combinații, fiecare individ fiind de fapt „o colecție de inteligențe”. Și pentru că indivizii au profiluri de inteligență diferite, școala trebuie să conceapă o educație care să maximalizeze potențialul intelectual al fiecăruia.

¹ Otilia Păcurari, Adriana Țepelea, *Teoria inteligențelor multiple aplicată în abordarea textului literar*, suport de curs, Școala de Vară, Sinaia, 2002